Ю. В. Підвальна

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМИ

Актуальність дослідження. На сьогоднішній день українська держава перебуває у досить скрутному становищі. Воєнні дії та проведення Антитерористичної операції на сході України послугували причиною занепаду економічної, політичної, соціальної сфер нашої країни. Некеровані дії бойовиків, прагнення оволодіти владою на українських землях будь-якими методами створюють одну з найскладніших соціальних проблем для жителів східних областей, які вимушені залишати свої домівки заради збереження власного життя та життя своїх сімей. Відповідно, вони мають потребу в матеріальній, фінансовій, соціально-педагогічній і психологічній допомозі та підтримці.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи поняття міграції як соціального процесу, варто зазначити, що переміщення окремих груп та індивідів може мати як стихійний, хаотичний характер, так і організований, відрізнятися за масштабом, відстанню, часом перебування, мотивами. Тому специфіка соціальної роботи з населенням залежить від типу міграції. В залежності від територіального переміщення розрізняють внутрішню (переміщення в межах однієї країни) та зовнішню (переміщення з однієї країн в іншу) міграції. За ступенем керованості міграція буває двох видів: організована (за участю держави або суспільних органів) і неорганізована, стихійна (силами і засобами самих мігрантів). Щодо переміщення виділяють три види міграції: добровільну, яка здійснюється людиною з власної волі у зв'язку з наявними в неї потребами (необхідність працевлаштування, возз’єднання із членами сім’ї тощо); вимушену, яка виникає в результаті стихійних лих, воєнних конфліктів, ксенофобії та інших несприятливих змін соціально-політичної ситуації в тій чи іншій країні або регіоні; примусову, як наслідок певної політики держави [1, с. 12-15], [2, с. 177].

Стосовно осіб зі сходу України, то вони належать до вимушених переселенців, оскільки їх переміщення здійснюється в межах однієї країни через побоювання стати жертвами воєнного конфлікту, на відміну від біженців, які змушені покинути власну країну через страх бути переслідуваними за расовими, релігійними, національними причинами, за приналежність до певної соціальної групи або за політичні переконання [3]. Немало з них потребують не лише матеріальної, а й юридичної, соціально-педагогічної та психологічної допомоги, створення сприятливих умов для успішної соціальної адаптації. Дана проблема в нашій країні призвела до утворення численних негараздів, що підвищує необхідність проведення соціально-педагогічної роботи з даною категорією населення.

Ось саме тут і виникає необхідність залучення до роботи соціальних працівників та соціальних педагогів, які виконуватимуть не лише посередницьку функцію, налагодження зв'язків із різноманітними соціальними службами, а сприятимуть активізації потенціалу можливостей особистості, організують соціально-терапевтичну допомогу, соціально реабілітаційну роботу і потурбуються про психологічний комфорт вимушених переселенців.

Висновки. Українська держава та влада виявилися неготовими до вирішення економічних, політичних та соціальних проблем, які полонили нашу країну. Це стосується й вимушених переселенців зі сходу України, які покинули рідні домівки заради збереження власного життя та життя своїх родин. Та проаналізувавши ситуацію, було визначено, що допомога надається у більшій мірі матеріального, фінансового та медичного характеру, хоча й вона не досконала. Стосовно соціально-психологічної підтримки переселенців та їхніх сімей, соціально-педагогічної та соціально-терепевтичної допомоги, реабілітаційної роботи, то це скоріш виключення, а не правило. Вважаю за необхідне зазначити: задля того, щоб система підтримки вимушених переселенців працювала ефективно, мала інтегративний характер та охоплювала вирішення широкого кола проблем, варто здійснити її доопрацювання, залучити спеціалістів із сфери соціальної роботи, які поряд із

соціально-побутовою та соціально-медичною, виконуватимуть й соціально-педагогічну та соціально-психологічну функції. Наразі проблема соціально-педагогічної допомоги переселенцям зі сходу України є актуальною та потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел

1. Акмалова А.А., Капицын В.М. Социальная работа с мигрантами и беженцами : [Учеб. пособие] / А.А. Акмалова, В.М. Капицын; [Отв. ред. П. Д. Павленко]. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 220 с. – (Высшее обазование).

2. Соціальна робота в Україні : [Навчальний посібник] / [І.Д. Звєрєва, О.В. Безпалько, С.Я. Харченко та ін.] ; за заг. ред. І.Д. Звєрєвої, Г.М. Лактіонової. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.

3. Internal Displacement Map [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://unhcr.org.ua/en/2011-08-26-06-58-56/news-archive/1244 internaldisplacement-map. – Назва з титул. екрану.